Escola **Barcanova**

PLA D'ACCIÓ TUTORIAL

Fundació **Barcanova**

1. INTRODUCCIÓ 3

2. PRINCIPIS DEL PLA D'ACCIÓ TUTORIAL 4

3. OBJECTIUS GENERALS 6

3.1. Objectius Específics (PRIMER CICLE) 7

3.2. Objectius Específics (SEGON CICLE) 7

4. PROGRAMA GENERAL. ÀMBITS D'ACTUACIÓ 7

4.1. Alumnes 7

4.2. Docents 8

4.3. Famílies 8

5. DISTRIBUCIÓ DE FUNCIONS 9

5.1. Funcions de l'Equip Directiu – Coordinació 9

5.2. Funcions dels tutors i tutores 9

5.2. Funcions del professorat 9

6. AVALUACIÓ DEL PAT 9

6.1.R úbrica avaluativa de l'acció tutorial 10

6.2. Qüestionari de satisfacció famílies 11

6.3. Qüestionari de satisfaccióalumnes 11

1. INTRODUCCIÓ

L'Escola Barcanova som una escola d'educació especial formada l'any 1992 per un grup de pares i professionals units per la voluntat i el convenciment que la integració laboral ha d'anar precedida per una formació professional dels alumnes que han tingut dificultat en el sistema d'ensenyament ordinari.

Tots els alumnes de l'escola requereixen d'una atenció educativa diferent a la ordinària (Necessitats Educatives Especials, NEE), requerint de dotació de mitjans especials d'accés al currículum, el qual es troba modificat, així com d'una atenció particular a l'àmbit socioemocional en el que s'envolten els infants i té lloc l'educació. La nostra escola porta a terme tots els ajustaments necessaris per a donar resposta a la diversitat de la totalitat dels nostres alumnes.

La finalitat màxima de l'Escola Barcanova és que els alumnes assoleixin un desenvolupament integral màxim, dins de les seves possibilitats educatives, així com una plena integració escolar, social i laboral, tot donant resposta a les seves necessitats particulars i específiques. Per a que això sigui possible, és necessari un seguiment personalitzat i planificat al llarg de la seva trajectòria, anomenat acció tutorial.

S'entén per acció tutorial aquell procés sistematitzat i continu dedicat al desenvolupament integral de l'alumnat, que englobi totes les dimensions que conformen a l'individu (des de l'acadèmica, passant per la personal fins a la sociolaboral). Des de l'Escola Barcanova defensem que l'acció tutorial és un component bàsic i fonamental del procés educatiu, inherent al propi currículum i un element nuclear de la pràctica docent dels nostres professionals.

Fonamentant l'educació sobre aquesta base i en coherència al nostre Projecte Educatiu de Centre i Plantejament Institucional, a continuació es presenta el document que recull l'acció tutorial de l'Escola, amb la finalitat de donar resposta a la diversitat de tots els escolars: el Pla d'Acció Tutorial (PAT).

2. Principis del Pla d'Acció Tutorial

L'Escola Barcanova entén que la finalitat última de l'Educació és el màxim desenvolupament integral dels escolars i, tal i com s'ha explicitat, l'acció tutorial i l'orientació formen part de l'actuació docent i esdevenen elements inherents al currículum, així que esdevenen factors claus en el creixement dels alumnes. Aquesta necessitat d'acció tutorial ve justificada per la fermesa de que l'aprenentatge humà és complex: intervenen en ell totes les dimensions de la persona (dimensió intel·lectual, cognitiva, personal, afectiva, social).

És, per tant, essencial clarificar els principis que guien tota acció tutorial, que es materialitzin en uns objectius generals que puguin ser avaluats, amb al finalitat de millorar contínuament i garantir el màxim desenvolupament dels alumnes a nivell competencial.

Els principis que fonamenten el PAT i que justifiquen qualsevol acció tutorial realitzada al centre són:

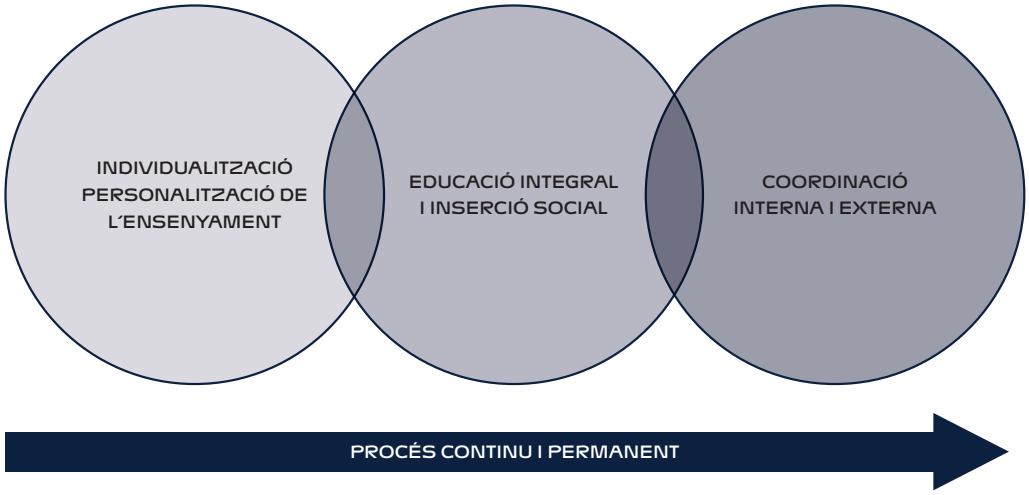

a. Procés continu i permanent

En el context en el que es troba l'Escola i la diversitat d'alumnes que hi ha en ella, es proclama com a principi fonamental la concepció de l'acció tutorial com a un procés permanent i continu en la vida diària del centre, així com inherent a la funció docent dels nostres professionals.

Per tant, la nostra acció tutorial és entesa com a un procés continu, permanent i en constant moviment; mai són accions puntuals, sinó que l'acció tutorial guia la rutina escolar.

b. Individualització i personalització de l'ensenyament

A l'escola som conscients de que cada persona té les seves característiques personals, fent- la única i inalienable. Per aquest motiu, la individualització i personalització de l'ensenyament representen un eix fonamental de la nostra pràctica professional. Aquesta acció educativa personalitzada és l'adequació de l'ensenyament als trets característics de cada alumne. Per això, cal un profund coneixement sobre cada un d'ells i un seguiment personalitzat.

Les eines utilitzades per a dur a terme l'atenció individualitzada són:

- **Metodologia.** A l'escola s'utilitzen recursos metodològics diversos i flexibles, que facin possible l'adquisició de coneixements a tots els alumnes. El material més utilitzat són dossiers creats per els propis mestres, adaptats a les característiques dels alumnes, que es complementen amb

altres recursos (fitxes adaptades, ús de les TIC per a la recerca d'informació, recursos audiovisuals, jocs de taula, etc.). A més, cada cop estem donant més importància als recursos digitals, els quals permeten adaptar el nostre procés d'ensenyament-aprenentatge a les noves realitats que ens hem trobat recentment, de manera que hem augmentat l'ús del Google Drive, el Classroom i altres aplicacions de Google que ens han permès mantenir els alumnes a prop tot i les circumstàncies.

- **Distribució de l'alumnat.** Per a aconseguir una atenció encara més personalitzada i atendre millor les necessitats dels alumnes, es posen en pràctica grups reduïts i flexibles, on no es fa segregació per edats sinó que es busca agrupar per nivell per tant d'aconseguir un aprenentatge el més òptim possible per a tot el nostre alumnat.
- **Adaptació curricular.** Es pretén reforçar la base teòrica que ja duen els alumnes i aprofundir en els temes bàsics de la seva formació, tot modificant elements essencials del currículum amb la finalitat de garantir que tots els alumnes tenen accés al coneixement.
- **Formació contínua dels professionals del centre.** Per a dur a terme aquesta tasca de personalització de l'aprenentatge són necessaris professional especialitzat i en contínua formació. Tots els docents de l'Escola estan formant-se constantment a partir de cursos especialitzats, garantint, així, poder desenvolupar la millor pràctica professional i donar més atenció als alumnes.

c. Educació integral i Inserció Social

Els objectius de l'Escola Barcanova s'han creat sota la convicció de l'alumne és multidimensional i que el seu desenvolupament personal esdevindrà integral si s'atén des de totes les dimensions que el conformen. És necessària una diversitat d'objectius competencials (coneixements, procediments i actituds) considerats en la programació educativa, que responguin a totes les dimensions de l'individu: dimensió física i psicomotora, dimensió intel·lectual i cognitiva, dimensió afectiva – emocional, dimensió sociocultural i dimensió ètic – transcendent).

A més, es pretén la Inserció social dels alumnes, en base a accions educatives fonamentades sota el principi del respecte a la persona i la seva diversitat. Aquesta inserció es materialitza a l'escola des de dues vessants, que seran explicades en profunditat als objectius generals (veure apartat 3. Objectius generals): la inserció social i adaptació a l'escola i el seu entorn i la inserció laboral.

d. Coordinació interna i externa

Respecte a la coordinació interna, destaca la necessària coordinació i treball en equip dels professionals que treballen a l'Escola. Cada grup d'alumnes té un referent (tutor), a la vegada que incideixen diversos docents en el seu dia a dia. El tutor és l'encarregat de afavorir la coordinació i la fluïdesa comunicacional respecte el seu grup – classe. Cada setmana es realitza una reunió (claustre de professors), en les quals es fa un seguiment del procés de cada un dels alumnes i s'estableixen les mesures pertinents per donar resposta a les diverses necessitats que sorgeixin durant la setmana (tant a nivell grupal com individual). Aquestes reunions s'enfoquen més enllà de l'àmbit acadèmic: atén a totes les dimensions que conformen als alumnes.

Cal destacar, a més, que els professors disposen d'espais i temps a diari per informar i resoldre problemàtiques emergents, el que vol dir que la comunicació és constant entre ells, per garantir una resposta ràpida i eficaç a les necessitats que sorgeixen en el dia a dia escolar.

En quant a la coordinació externa cal destacar la importància de la família i les entitats del barri. Respecte a la primera, l'Escola creu que la bona relació amb les famílies, la comunicació i coordinació amb aquesta, així com una estreta col·laboració amb els docents, afavoreix la coherència educativa i prevé l'aparició de conflictes.

Per establir un context de col·laboració entre família i centre, s'han creat diversos canals de comunicació per informar als pares sobre l'evolució escolar del seus fills, des d'aspectes més generals (objectius del curs o del trimestre, actituds i normes de classe, etc.) fins a més específics (problemàtiques o necessitats sorgides en un determinat moment).

Els canals esmentats són:

- **Reunions periòdiques amb les famílies.** Per una banda, de manera individualitzada, es realitzen dues reunions mínimes amb cada família durant el primer trimestre i al finalitzar el curs, per a parlar sobre el progrés dels alumnes. Per l'altre, es realitza una trobada amb totes les famílies a l'inici de curs per a informar sobre el funcionament del centre i explicar les característiques més rellevants de cada cicle així com una reunió final on es parla, especialment, de la sortida de final de curs amb els seus objectius pertinents.
- **Comunicació via e-mail o telèfon.** També es realitza una comunicació més estreta per via telefònica o telemàtica amb tot aquell alumnat que requereix una comunicació més estreta per afavorir-ne el seu correcte desenvolupament en la dinàmica de l'escola. Una vegada més, posem èmfasi en l'ús de les noves tecnologies (Hangout Google, Zoom,...) per a contactar amb les famílies quan, per situacions extraordinàries, no ha estat possible reunir-se de forma presencial.
- **Rúbrica avaluativa.** Les famílies, al finalitzar el curs, omplen una graella on valoren el funcionament i el treball del centre, amb la finalitat de garantir un feedback continu i millorar constantment la pròpia pràctica.
- **Altres esdeveniments:** Festa de l'Escola. Esdeveniment realitzat per part del centre on es convida als alumnes i les seves famílies, així com a exalumnes, a gaudir d'un dia no lectiu a l'Escola. S'exposen els treballs que han anat creant els alumnes al llarg del curs i se'ls fa partícips del tancament d'etapa d'aquells alumnes que deixen l'escola o passen a fer formació en els PFI's.

L'Escola Barcanova manté relacions constants amb els professionals particulars que acompanyen als seus alumnes fora del centre. Per tant, existeix un traspàs d'informació continu amb psicòlegs, psiquiatres, logopedes i altres professionals que es troben en contacte amb cada un dels infants, amb la finalitat de fomentar un treball cooperatiu i coherent que segueixi les mateixes línies d'acció.

Pel que fa a altres entitats del barri, l'Escola Barcanova col·labora amb l'Ajuntament de Santa Perpètua, amb el Centre de Recursos Pedagògics, amb Projectes Educatius de l'Entorn (escola Verda i Xarxa d'Escoles Sostenibles de Catalunya), el Dincat i l'Associació Catalana d'Esport i Lleure), entre d'altres iniciatives. Així, es propicia una obertura a l'entorn i a la comunitat.

3. Objectius generals

Els principis que guien qualsevol acció tutorial de l'Escola queden concretats als Objectius Generals del Pla d'Acció Tutorial. Aquests han estat construïts sota els Principis Educatius del Centre, mencionats anteriorment i són:

- Personalitzar els processos d'ensenyament – aprenentatge tot realitzant un seguiment particular dels alumnes, detectant les seves necessitats específiques i elaborar respostes educatives individualitzades i adients a les seves característiques.
- Fomentar el desenvolupament d'actituds i habilitats personals, socials i professionals, tot afavorint l'adquisició d'hàbits bàsics de treball, d'autonomia i de responsabilitat.

- Establir i una comunicació fluïda amb les famílies i altres membres de la comunitat educativa, a partir d'una relació de confiança, de diàleg i de coneixement mutu.

Degut a la singularitat de cada un dels cicles, la maduresa dels alumnes segons la seva edat evolutiva i les finalitats a assolir, s'han derivat objectius específics de cada una de les etapes.

3.1. Objectius Específics (PRIMER CICLE)

- Promoure la integració de l'alumnat en el grup – classe i en la dinàmica escolar, a partir del coneixement mutu, el treball grupal entre diferents classes i el seguiment de normes bàsiques de convivència per una vida escolar agradable.
- Fomentar hàbits d'estudi i d'organització del treball per a garantir la consolidació òptima dels coneixements adquirits.

3.2. Objectius Específics (SEGON CICLE)

- Afavorir els processos de maduració vocacional i d'orientació acadèmica i professional.
- Fomentar la integració sociolaboral dels alumnes a partir de l'adquisició d'hàbits de treball i d'organització.

4. Programació general. Àmbits d'actuació

4.1. Alumnes

a. Accions individuals

Són aquelles actuacions per atendre individual i personalitzadament als nostres alumnes:

- Recollida d'informació sobre la situació personal, familiar, social i escolar de l'alumne.
- Detecció de necessitats i adaptació curricular pertinent, determinant els recolzaments necessaris en cada cas.
- Traspàs d'informació entre escola, família i professionals implicats.
- Afavorir processos de maduració personal, social, professional i d'hàbits de treball.
- Integració a l'alumne en el grup classe, així com en el centre escolar.
- Foment de la participació i la implicació de l'alumne en el seu propi procés d'aprenentatge.

b. Accions grupals

Representen les accions que es duen a terme de manera grupal, per tot el grup classe:

- Organització d'activitats que fomentin la cohesió grupal i la integració al grup classe i al centre.
- Informació sobre les normes de l'escola fent partícips als alumnes sobre les pautes de conducta, d'autonomia i de treball a l'aula i al centre.
- Concreció d'un sistema de responsabilització dins de classe (càrrecs).
- Coneixement sobre les relacions que mantenen els alumes.

- **Habilitats socials i Educació emocional.** S'intenta treballar amb l'alumnat un conjunt de valors i emocions per treballar el seu creixement personal i la seva estabilitat, així com millorant-ne el reconeixement i gestió d'aquestes.
- **Pel·lícules temàtiques.** A partir del visionat de diversos films, seleccionats prèviament, es pretén fer reflexionar a l'alumnat sobre alguns temes actuals o importants en el seu desenvolupament i vida diària.

  Aquesta és una activitat que es realitza transversalment a tots els cursos a les hores de tutoria, que consta d'un treball posterior d'anàlisi i reflexió (el tutor prepara un dossier per profunditzar en els continguts més rellevants de la pel·lícula).

  Els tutors s'encarreguen d'escollir les pel·lícules que es visionaran, així com preparen un dossier amb activitats per a treballar en profunditat cada una d'elles. Els dossiers es troben adaptats, any rere any, a les característiques singulars i específiques del grup – classe.

  Les pel·lícules pretenen treballar de manera transversal i interdisciplinària: es treballen valors (sobre tot, aquells relacionats amb la diversitat, el respecte, etc.), es realitzen anàlisi i crítiques artístiques (a la música, a la imatge), es contextualitzen geogràficament on succeeixen els esdeveniments i es comenten aquests, relacionant-nos amb assignatures de classe (medi ambient, història, etc.). Representen una eina essencial per a l'expressió d'idees, opinions, crítiques i sentiments per part dels alumnes.

  Per tant, no es tracta d'un visionat de qualsevol pel·lícula, sinó que aquesta activitat esdevé un activador de totes les competències dels alumnes.

4.2. Docents

Representen actuacions per assegurar la coherència educativa en el desenvolupament de les programacions i la pràctica docent per part dels professionals que treballen a l'escola:

- Coordinació respecte a l'organització de classe, responsabilitats, materials, espais i temps.
- Coordinació del procés d'avaluació i seguiment de tots els alumnes, a partir d'una eficient comunicació i el traspàs continu d'informació.
- Coordinació de línies d'actuació conjuntes en tot el cicle de l'ESO. Establiment de criteris comuns per a la programació de diverses àrees.
- Coordinació de les reunions generals amb les famílies dels alumnes.
- Establiment de normes comuns per a tots els docents d'actuació en diverses situacions escolars.

4.3. Famílies

Aquelles actuacions de coordinació, col·laboració i informació entre centre, família o representants legals dels alumnes i l'entorn:

- Traspàs d'informació permanent, a partir de reunions de seguiment de l'alumnat, contacte via telèfon i e-mail.
- Foment de la implicació i participació de les famílies en el procés d'aprenentatge de l'alumne.
- Orientació i establiment de compromisos conjunts entre família i escola en relació a les necessitats educatives de cada alumne.

5. Distribució de funcions

5.1. Funcions de l'Equip Directiu – Coordinació

- Elaborar el PAT i realitzar, anualment, propostes de millora sobre el mateix.
- Convocar i coordinar les reunions amb el professorat, així com fer un seguiment d'aquestes.
- Garantir la planificació trimestral de les sessions de tutoria.
- Supervisar el correcte desenvolupament del Pla.
- Dotar de recursos (materials, temporals, humans, etc.) per a la bona implementació del PAT i les diverses accions tutorials.

5.2. Funcions dels tutors i tutores

- Facilitar la integració dels alumnes en el seu grup.
- Fomentar la participació dels alumnes en les activitats del centre.
- Orientar i assessorar als almunes acadèmica i professionalment.
- Fer un seguiment de l'alumnat quan aquest ha de treballar des de casa, fomentant la seva implicació activa i procurant que no deixi de realitzar les activitats proposades.
- Detectar les necessitats específiques de cada alumne i adoptar les mesures educatives idònies.
- Valorar les inquietuds, demandes i interessos dels alumnes.
- Informar als pares, professors i alumnes de quelcom relacionat amb el procés d'aprenentatge del propi alumne.
- Facilitar la cooperació entre professors i pares dels alumnes.

5.2. Funcions del professorat

- Fer un seguiment del procés d'aprenentatge i progrés de cada alumne en les seves àrees.
- Atendre a les necessitats específiques de cada alumne.
- Interessar-se per la situació personal de cada alumne.
- Recolzar a l'alumnat en el seu procés d'aprenentatge.
- Facilitar la integració dels alumnes en el grup classe i en el centre.
- Coordinar-se amb el tutor i la resta de professorat.
- Aportar informació al tutor sobre els alumnes.
- Orientar als alumnes sobre la millor manera d'estudiar en la seva assignatura.
- Col·laborar amb la resta de professorat.

6. Avaluació del PAT

Amb la finalitat d'avaluar el PAT s'han construït una sèrie d'instruments de recollida d'informació que hauran de ser completats per diversos agents educatius del centre. Aquests instruments es fonamenten en indicadors a partir dels quals es podrà valorar i monitoritzar el funcionament del PAT al llarg del curs escolar amb la finalitat de millorar contínuament, escollint les mesures pertinents que assegurin la qualitat educativa i seguiment del nostre PAT.

6.1. Rúbrica avaluativa de l'acció tutorial

- **Destinataris:** Equip directiu – Coordinació i Tutors/es
- **Moment:** Inicial (abans de començar el curs) i Final (al finalitzar el curs)
- **Ítems:** Planificació del PAT, Assoliment d'objectius, Activitats realitzades, Reunions de coordinació, Dificultats, Aspectes positius, Conclusions i propostes de millora.

Ítems – Indicadors	Valoració			
	1	2	3	4
A. Planificació anual del PAT				
Realisme dels objectius plantejats				
Provisió d'espais, horaris, recursos i personal necessari pel desenvolupament del PAT				
Adjudicació de responsabilitats				
Flexibilitat del PAT				
Les activitats plantejades són adequades a les necessitats específiques dels alumnes				
Ha existit una coordinació eficaç entre els professionals del centre				
La planificació del PAT ha estat adequada a l'any actual				
B. Assoliment dels objectius				
Existeix un bon clima de convivència entre els alumnes				
Bona integració dels alumnes en el seu grup i en el centre				
Els alumnes coneixen els seus drets i deures com a estudiants				
Els alumnes coneixen la normativa del centre				
Els alumnes han participat en les activitats organitzades pel centre				
Els alumnes han assolit hàbits bàsics d'estudi i de treball				
Els pares han estat informats de l'evolució dels seus fills a l'escola				
Els alumnes han estat orientats acadèmica i laboralment				
Tots els professors han col·laborat amb els tutors en el desenvolupament de l'acció tutorial				
S'han assolit de forma satisfactòria els objectius generals proposats en el PAT				
C. Activitats realitzades				
Funcionament de les activitats per acollir els alumnes de primer curs				
Funcionament de les activitats per afavorir l'organització (tan individual com grupal)				
Funcionament de les activitats per conèixer la normativa i el funcionament del centre				
Funcionament de les activitats per reflexionar sobre el propi procés d'aprenentatge				
Funcionament de les activitats de reflexió sobre diverses temàtiques				
Funcionament de les activitats de seguiment del procés avaluatiu i d'evolució dels infants				
Funcionament de les activitats d'orientació acadèmica i professional				
Les activitats dissenyades han estat implementades correctament				
D. Reunions de coordinació				
Les reunions han sigut eficaces (tenien objectius claus i ajudaven a avaluar les accions tutorials realitzades)				
Treball en equip i participació de tots els implicats				
Bona direcció per part de/la Coordinador/a a les reunions				
S'han tingut en compte les aportacions i opinions dels participants de les reunions				
Les reunions de coordinació han estat una eina fonamental en el procés d'acció tutorial				

Dificultats trobades en el desenvolupament de l'acció tutorial

Aspectes positius en el desenvolupament de l'acció tutorial

Conclusions i propostes de millora

6.2. Qüestionari de satisfacció

- **Destinataris:** Famílies
- **Moment:** Processual (durant el curs) i/o Final (al finalitzar el curs)
- **Ítems:** Valoració de l'acció tutorial del centre, Propostes de millora

Ítems – Indicadors	Resposta	
	Sí	No
Estem satisfets del progres del nostre fill en l'escola		
El nostre fill ha adquirit hàbits bàsics de treball i d'estudi		
El nostre fill manté relacions positives amb els seus companys de l'escola		
El nostre fill ha estat valorat individualment		
Hem estat informats constantment del procés del nostre fill a l'escola		
La informació rebuda a les reunions, entrevistes, circulars, mail, trucades telefòniques, etc., ha sigut bona, important i suficient		
Els professionals del centre – membres de l'equip directiu ens han atès sempre		
Els tutors han fet un bon treball individualitzar amb el nostre fill/a		
Estem contents amb l'acció tutorial i l'orientació que fa el centre		

Propostes de millora – Suggeriments

6.3. Qüestionari de satisfacció

- **Destinataris:** Alumnes
- **Moment:** Processual (durant el curs) i/o Final (al finalitzar el curs)
- **Ítems:** Valoració de l'acció tutorial del centre, Propostes de millora

Ítems – Indicadors	Resposta			
	Gens	Una mica	Bastant	Molt
T'agraden les activitats que realitzeu a les hores de tutoria?				
Són divertides les hores de tutories?				
Et sents còmode a les hores de tutoria?				
T'agrada participar i expressar-te a les hores de tutoria?				
T'agraden els temes que es treballen a les hores de tutoria?				
Creus que les hores de tutoria serveixen per alguna cosa?				
Creus que pots confiar en el teu tutor o tutora?				
Creus que el teu tutor o tutora t'ajuda a solucionar problemes o dubtes que puguis tenir?				

Propostes de millora – Suggeriments

Escola **Barcanova**

Castell de Can Taió
Camí de Can Gomis, sn
08130 Santa Perpètua de Mogoda
93 574 35 90
escolabarcanova@xtec.cat

www.escolabarcanova.org

Fundació **Barcanova**